

روزنامه‌نگار مستعفی

پنجره عقبی در سینما

لیلی فرهادپور

● سینما درواقع نگاه‌کردن دزدکی از پنجره عقبی به خانه پشتی است. هرچقدر هم اخلاق‌گرا باشیم، اینکه زندگی دیگران را از یک دریچه که خودمان پشتش قرار گرفته‌ایم ببینیم، جذاب است، اما اینکه از این پنجره به چه چیز نگاه کنیم بستگی به خودمان دارد. یکی برایش نامشای یک خانواده بی‌درد و مثلا خواستگاری یک تاجر پولدار از دختری کم‌مایه جذاب است که این به درد تله‌فیلم‌ها یا سریال‌های درجه‌سه می‌خورد و برای دیگری درد مشترک مردم مهم است. این دیگر انتخاب است. انتخاب نه‌فقط نوع دیدن را مشخص می‌کند، بلکه همین نوع دیدن است که تنوع زندگی‌کردن را رقم می‌زند و در حوزه فرهنگ و هنر و سینما نیز نوع نگاه است که سرنوشت خلق یک اثر را تعیین می‌کند. یکی فیلم می‌سازد برای گیشه یکی آیتم تلویزیونی می‌سازد برای پرکردن شکم سری‌نابذیر بیش از یک دوجین شبکه دیجیتال تلویزیونی. دیگری فقط بلد است کپی کند و هرآنچه آن‌ورآیی‌ها برای پنجره‌های پشتی خود می‌سازند را کمی ایرانیزه کند تا از سینما یا تلویزیون یا شبکه خانگی به خورد ما بدهد و توجیهش هم این است که دارد با ماهواره رقابت می‌کند؛ رقابت از نوع کپی که از اول از بالیوود آمد و بعد رسید به ما و جای خلاقیت برخی سینماگران وطنی نیست. اما پنجره عقبی برای من (به‌عنوان یک گردشگر فرهنگی که اکنون در یک پروژه سینمایی مشغول بازی هستم) پشت صحنه کار است. درواقع خلاقیت در آنجا شکل می‌گیرد. همه عوامل در خدمت نگاه کارگردان و خلاقیت اوست. بهترین مجموعه عوامل را هم جمع کنند، اگر نگاه کارگردان و جهان‌بینی او فراخ نباشد، خلاقیت گروه هم کور می‌شود و اگر کارگردان خلاق باشد، انگار این خلاقیت به تمام عوامل پشت صحنه، از گریم، دکور، لباس، گروه کارگردانی و فیلم‌برداری و صدا تسری می‌یابد. همیشه در سینما مجذوب این پشت صحنه می‌شوم. این باور در جامعه ما وجود دارد که ما ایرانی‌ها کار گروهی بلد نیستیم، ولی سینما به من نشان داده است اگر ساختار و مدیریت درست در گروهی وجود داشته باشد، دیگر ایسن انگ به ما نخواهد چسبید. این روزها در این فکر هستم که شاید بد نباشد نهادهای مردمی و ان‌جی‌اوها کار گروهی را از سینما یاد بگیرند؛ البته سینمایی که ساختار درستی داشته باشد؛ پروژه‌های سینمایی با کارگردانی خوش فکر و تهیه‌کننده‌ای دلسوز که خسیس نباشد و مثل صاحبکارهای سازوگرفروش عمل نکند. در مورد پنجره عقبی سینما خیلی حرف دارم که در هفته‌های بعد می‌نویسم...

... که مجالی باشد.

زیر آسمان فیروزهای

۳ جایزه برای سینمای ایران در جشنواره مدیترانه‌ای کن

● گروه هنر: خداداد جلالی، ستار اورکی و سمانه نصری: برنده سه جایزه برای سینمای ایران شدن. شامگاه یکشنبه، پنجم آذر، در جشنواره مدیترانه‌ای کن که از ۲۵ نوامبر تا اول دسامبر در کن فرانسه در حال برگزاری است، جایزه بهترین کارگردانی به خداداد جلالی، بهترین موسیقی متن به ستار اورکی و بهترین بازیگر نقش اول زن به سمانه نصری برای فیلم «پچه‌ای با جوراب قرمز» رسید. «پچه‌ای با جوراب قرمز» که روایتی تکان‌دهنده از وقایع سال‌های اخیر افغانستان است، در هفته‌های گذشته حضوری پریار در جشنواره‌های خارجی داشته. این فیلم اول دسامبر در حالی در جشنواره حیدرآباد هند حضور خواهد داشت که جلالی به‌همراه ستار اورکی، سمانه نصری و محسن عزیزی کاندیدای چهار رشته شده‌اند. و محمد توکلی هم در بخش تقدیر حضور دارد. «پچه‌ای با جوراب قرمز» پیش از این هم در جشنواره بزرگ سانتیاگو شیلی توانست جایزه بهترین فیلم را برای خداداد جلالی، بهترین بازیگر نقش اول زن برای سمانه نصری و بهترین موسیقی متن را برای ستار اورکی به ارمغان آورد؛ ضمن اینکه برنده بهترین فیلم جشنواره کالیفرنیا و برنده برف طلای بهترین کارگردانی فیلم و بهترین بازیگر زن جشنواره هلسینکی فنلاند هم شده است. همچنین این فیلم عنوان بهترین فیلم و بازیگر زن از جشنواره ده‌لنی‌نو، بهترین فیلم، بهترین موسیقی متن و بهترین بازیگر زن از جشنواره گلدن تری انگل هند کسب کرده بود.

قرارداد اکران «عصبانی نیستم» و «آشغال‌های دوست‌داشتنی» ثبت نشد

سرگردان در راهروهای ارشاد

عکس از اینستاگرام رضا درمیشیان

فاصله از هم و در گروه آزاد اکران شوند. ۱۲ مهرماه قرار بود «عصبانی نیستم» اکران شود، اما اداره کل سینمای حرفه‌ای از دادن پروانه نمایش سینماها خودداری کرد و درعین‌حال پروانه کلی اکران فیلم صادر شده است.

مسوکی ادامه داد: «مشکل اصلی اکران این دو فیلم درحال‌حاضر همین موضوع است و سؤال اینجاست که اگر قرار بود این دو فیلم مجوز نگیرند، به چه دلیل اصلاحه خوردند؟ برای من مشخص نیست چرا وزارت ارشاد پروانه سالن‌های این فیلم را صادر نمی‌کند؟»

صحبت‌های غلامرضا موسوی تا حد زیادی شرایط اکران این دو فیلم را مشخص می‌کند، اما در چند ماه گذشته صحبت از مخالفت وزیر با اکران این دو فیلم سینمایی است، اما تاکنون به‌صورت علنی مخالفتی با این دو فیلم از سمت وزیر ارشاد صورت نگرفته است و مشخص نیست به چه دلیل پروانه نمایش سینماها صادر نمی‌شود؟ این در حالی است که برخی سینمادارها از تکمیل ظرفیت سینماها که تا نوروز قراردادشان را قطعی کرده‌اند خبر می‌دهند و به‌این‌ترتیب گفته می‌شود سینماها ظرفیتی برای اکران این دو فیلم ندارند. روال معمول و منطقی نمایش فیلم‌ها در سینماها

رونمایی از «زایش مدرنیسم ایرانی»

گروه هنر: کتاب «زایش مدرنیسم ایرانی»، اثر علیرضا سمیع‌آذر، با حضور هنرمندان در شهر کتاب فرشته رونمایی می‌شود. به گزارش روابط‌عمومی شهر کتاب فرشته، عصر دوشنبه دهم آذر، کتاب «زایش مدرنیسم ایرانی»، به قلم دکتر علیرضا سمیع‌آذر در شهر کتاب فرشته رونمایی می‌شود. علیرضا سمیع‌آذر، در توصیف این کتاب گفت: کتاب «زایش مدرنیسم ایرانی» شامل مجموعه‌مقالاتی است که در مناسبت‌های مختلف نوشته‌ام. اکثر این مقالات پیش‌تر به صورت دوشس پراکنده در رسانه‌های مختلف منتشر شده‌اند، ولی فکر کردم جمع‌آوری همه آنها در یک مجموعه خالی از لطف نیست. این مقاله‌ها در مورد تعدادی از شاخص‌ترین هنرمندان مدرنیست نوشته شده است که در خلال آنها سعی کردم نحوه مواجهه هنرمندان ایرانی با موج مدرنیستی در هنر غربی را تحلیل کنم. او ادامه داد: در کتاب «زایش مدرنیسم ایرانی» نگرش‌های مختلف نسبت به مدرنیسم و تلفیق آن با عنصر ایرانی را در مقالات متعدد تحلیل کرده‌ام که عنوان این کتاب نشان می‌دهد مدرنیسم قطور با عناصر ایرانی در هم آمیخته شده است. گفتنی است سهراب سپهری، پرویز تناولی، عباس کیارستمی، منیر فرمانفرمایان، آبدین آفنداشلو، محمد احمایی و... از جمله هنرمندانی هستند که در این کتاب به آنها پرداخته شده است.

یغما گلرویی:

دیده‌شدن به هر قیمتی کار من نیست

گفتند با هم سر فیلم‌برداری برویم و اتفاقاً آقای محمود دولت‌آبادی هم با ما همراه بودند و من نخستین‌بار آقای قوچانی (تهیه‌کننده) را همان جا دیدم. آقای کیمیایی شرح قوتاهی از داستان فیلم را برایم تعریف کردند، بعد فیلم‌نامه را هم به من دادند با توضیح اینکه یغما پولاد قرار است نقش یک خواننده اجتماعی و معترض را در فیلم بازی کند و باید تا سه هفته بعد سه آهنگ آماده داشته باشد که آنها را روی صحنه با ارکستر اجرا کند. خوب این کار، یعنی نوشتن و ساخت و ضبط سه آهنگ تولید نسخه تصویری از آن با ارکستر در نگاه اول کمی سخت به نظر می‌آمد. گلرویی در بخش دیگری از

نیازمند دریافت پروانه نمایش است که هر دو فیلم «عصبانی نیستم» و «آشغال‌های دوست‌داشتنی» موفق به دریافت مجوز اکران فیلم شدند و در این مدت تعاملشان با سازمان سینمایی مبنی بر اصلاحاتی را که می‌تواند منجر به نمایش فیلم شود اعمال کرده‌اند، اما ظاهراً مسیر نمایش این دو فیلم سینمایی خیلی هم هموار نیست و بار دیگر توجهات به سمت وزارت ارشاد و تصمیمات آنها درباره اکران این دو فیلم جلب شده است. نمایش فیلم توقیف‌شده «خانه دختر» در هفته‌های گذشته نویددهنده این بود که باقی فیلم‌هایی که در سال‌های گذشته با نام فیلم‌های توقیفی اجازه اکران در سینماها را ندارند، می‌توانند امید به اکران عمومی داشته باشند و از میان پنج فیلم «خانه دختر»، «پارادایس»، «خانه پدری»، «عصبانی نیستم» و «آشغال‌های دوست‌داشتنی»، تنها دو فیلم آخر هستند که همچنان تکلیف اکرانشان نامشخص است. چندی قبل کایانش عیاری در گفت‌وگو با «شرق» درباره نمایش «خانه پدری» که سال‌هاست توقیف شده، گفت: ««خانه پدری» یک‌بار در سال ۹۳ در گروه سینمایی هنر و تجربه و به مدت دو روز نمایش داده شد. این اتفاق گواه بر این است که نمایش این فیلم در گروه هنر و تجربه درست نیست. این گروه سینمایی چهار سینما دارد که در سال ۹۳ دو سینمایی آن نیز متعلق به حوزه هنری بود و حوزه اعلام کرد سینماهایش را در اختیار این فیلم نخواهد گذاشت. فیلم در سینما کوروش نمایش داده شده و در ۱۰ سانس در دوروز در سالن ۳۵۵ نفره نمایش داده شد. آن زمان دلواپسان تهدید کردند اگر بعد از دو روز اکران، یعنی پنجشنبه و جمعه، فیلم نشینم از اکران برداشته نشود، وزیر را استیضاح خواهیم کرد و ایشان دستور دادند فیلم از اکران برداشته شود. بنابراین با توجه به تجربه یک‌بار نمایش فیلم در این گروه سینمایی، نمایش این فیلم به این شکل درست نیست. احتمالاً حوزه باز هم سینماهای خودش را در اختیار فیلم قرار نخواهد داد، بار دیگر فیلم در سینماهای محدودی اکران خواهد شد و باز هم با تهدید، فیلم از برده پایین کشیده می‌شود. بعد هم مسئولان می‌گویند از شر این فیلم خلاص شدیم، آن را اکران کردیم، اما شرایط برایش فراهم نبود و از نظر ما فیلم آزاد شد. نمی‌دانم تعداد فیلم‌های توقیفی چندتااست، مثلاً اگر ۱۵ تاست می‌گویند با اکران خانه پدری شد ۱۴ فیلم توقیفی و به این شکل صورت‌مسئله پاک می‌شود. حتی در جلسه‌ای که پیش از این مبنی بر اکران فیلم داشتیم، موضوع شرط سنی برای اکران فیلم مطرح شد که پذیرفتم، اگر چه پذیرفتم، اما به‌نظم کار عجیبی است. چرا باید شرط سنی گذاشته شود؟ چه کسی می‌تواند این موضوع را کنترل کند؟ و خودش خوب می‌داند گذاشتن شرط سنی تبدیل به یک عنصر تبلیغی می‌شود».

با همه اینها باید منتظر ماند و دید تا تشکیل جلسه مجدد شورای صنفی نمایش در هفته آینده، آیا مشکلات این دو فیلم حل خواهد شد یا خیر؟

باران کوثری با «فعل» روی صحنه تئاتر می‌رود

گروه هنر: نمایش «فعل»، تازه‌ترین اثر محمد رضایی‌راد است که از نیمه دوم آذر در «تئاتر شهر» روی صحنه می‌رود. باران کوثری، میلاد رحیمی، به‌آفرید غفاریان، فرید فرهنگ، رزیتا علیزاده، رجا جعفری، فروش نیک‌اندیش و مهیان امجدی، بازیگرانی هستند که در این نمایش به ایفای نقش می‌پردازند. نمایش «فعل» دهمین نمایش «گروه تئاتر خانه» به سرپرستی محمد رضایی‌راد است که در سال‌های اخیر آثار موققی مانند «آنگ انسان»، «داستان‌هایی از بارش مهر و مرگ» و «بر اساس دوشس ملفی» را روی صحنه برده‌اند. از جمله موفقیت‌های این گروه در سال‌های اخیر می‌توان به دریافت «مدال افتخار آکادمی سمندریان» (۱۳۹۴) و دریافت عنوان بهترین نمایش سال از «انجمن منتقدان، نویسندگان و پژوهشگران تئاتر» برای نمایش‌های «آنگ انسان» (۱۳۹۳) و «بر اساس دوشس ملفی» (۱۳۹۵) اشاره کرد. نمایش «فعل» از ۲۰ آذر در سالن چهارسوی مجموعه تئاتر شهر روی صحنه می‌رود و تنها ۳۰ شب اجرا خواهد داشت. هدا اربابی (طراح لباس)، ترکس فرشی (برنامه‌ریز)، مریم مظفری (منشی صحنه)، مجتبی جمشیدی (دستیار کارگردان)، آریس حقانی (مدیر صحنه)، نوشین جعفری (عکاس) و ساسان پیروز (مجری طرح) برخی از دیگر عواملی هستند که در اجرای نمایش «فعل» محمد رضایی‌راد را همراهی می‌کنند.

که من در تدوین اولیه دیدم، کاملاً باورپذیر شد». و در ادامه درباره اختلافش با تهیه‌کننده ادامه داده است: «به‌هرحال من و باقی عوامل خبری از این ماجراها نداشتم تا چند هفته پیش که اول کلیپی از فیلم – بدون من و عوامل موسیقی – با صدای آقای گلاب منتشر شد و بعد هم خبر تعویض خواننده که من مجبور شدم بعد از چند ماه جواب‌ندادن تلفن اسام‌اسی به تهیه‌کننده بزنم و بگویم اگر با این مثال جلو بروند، من ماجرا را خبری خواهم کرد که ایشان مثل همیشه سعی کردند گردن دیگران بیندازند این اتفاق را و نوشتند ارشاد با صدای بوبل خواهد داشت. هدا اربابی (طراح لباس)، ترکس فرشی است. به ارشاد چه ربطی دارد. در هر حال بعد از چند روز پیش‌آگهی انتشار ترانه دیگر فیلم را هم منتشر کردند که من فی‌ال‌نور آن ترانه را با صدای خودم منتشر کردم تا گوشتی را به دست ایشان داده باشم». او از پیشنهاد کارگردانی موسیقی توسط تهیه‌کننده هم صحبت می‌کند: «ببیند وقتی در کلیپی که نیاز است به مجوز هیچ‌کس ندارد، به شکل سرخود نام عوامل را حذف می‌کنند و هیچ احترامی برای پدیدآورنده قائل نیستند، دیگر چه جای حرفی باقی می‌ماند. باید با آنها مثل فردا روزی آهنگ‌ها را با صدای آقای دوربینی یا حسین فسنتری هم منتشر کنند. چون هدف که دیده‌شدن به هر قیمتی باشد وسیله را برایشان توجیه می‌کند. تازه از آنجا که وضعیت و مشکلات مالی این سال‌های مرا شنیده بودند به من پیشنهاد ۱۰ میلیون‌تومانی دادند که اسسم را به‌عنوان کارگردان بخش موسیقی بیاورند که نپذیرفتم، الان که فکر می‌کنم می‌بینم آن هم نقشه بوده تا در صورت ن‌دادنم بعد تمام کاسه‌کوژه‌ها را سر من بشکنند و شورش آوردم قبول نکردم».

خبر ویژه

رئیس مؤسسه فرهنگی «اکو» پیشنهاد کرد ۲۰۱۸، سال «فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی»

● چهارمین نشست رؤسای کتابخانه‌های ملی اکو ۲۷ تا ۲۹ نوامبر ۲۰۱۷ (ششم تا ششم آذر) در دوشنبه، پایتخت تاجیکستان، برگزار شد. محمد مهدی مظاهری، رئیس مؤسسه فرهنگی اکو که برای شرکت در این نشست به تاجیکستان سفر کرده، به سخنرانی پرداخت. مظاهری در ابتدای سخنانش به این اشاره کرد که فرهنگ به‌عنوان میراث ملی، مظهر همه ارزش‌ها و وسایلی است که به کمک آن، انسان‌ها کوشیده‌اند محیط را با خواست‌های آزادی‌خواهانه و خرد انسانی سازگار کنند. «او در ادامه با اشاره به نقش کتابخانه‌ها در تسهیل تعاملات فرهنگی کشورها افزود: «کتاب و سنت، کتابخانه‌ها با ارائه خدمات، منابع و محصولات خود از طریق حمل‌های نوین اطلاع‌رسانی مرزهای بین فرهنگ‌ها را درنوریده و اندیشه‌های مختلف را در دسترس جامعه وسیع‌تری قرار داده است. آشنایی ملت‌های مختلف با تفکرات و اندیشه‌های یکدیگر، که به توسعه فرهنگی آنها انجامیده هم، دارای عناصر فرهنگی مشترکی نیز هستند که هم‌پذیری و هم‌گرایی فرهنگی را بیشینه می‌کند».

رئیس مؤسسه فرهنگی اکو در ادامه خاطرنشان کرد: «کشورهای منطقه اکو، با آگاهی از این مشترکات فرهنگی و نقش برجسته آن در تعاملات سیاسی و اقتصادی، دریچه‌های هنر و فرهنگ بومی خود را به روی هم گشوده‌اند تا از این طریق به حفاظت از آنچه میراث فرهنگی مشترک گفته می‌شود، قدم‌های مؤثرتری برداشته شود.

دراین‌راستا مؤسسه فرهنگی اکو با هدف تقویت و ارتقای همکاری و مشارکت نزدیک بین مردم منطقه به وجود آمد تا در زمینه گردآوری و حفاظت از میراث مشترک فرهنگی کشورهای عضو و ارتقای تفاهم بیشتر میان مردم منطقه با تأکید بر ادبیات، فرهنگ مردمی، موسیقی، آداب و رسوم ملی کشورها، گردشگری، باستان‌شناسی، مردم‌شناسی و هنرهای زیبا ابتکاراتی را در دست گیرد».

به گفته مظاهری، تأسیس شبکه ارتباطی بین مراکز فرهنگی، کتابخانه‌ها، موزه‌ها و آرشیوهای کشورهای منطقه، در راستای حفاظت از میراث فرهنگی غنی منطقه، ازجمله اهداف این نهاد است. او ادامه داد: «مؤسسه فرهنگی اکو در راستای ارتقای جایگاه فرهنگی منطقه، با پیگیری‌های فراوان چهارمین نشست رؤسای کتابخانه‌های ملی منطقه اکو را با همکاری سازمان کتابخانه و مرکز اسناد ایران و میزبانی کتابخانه ملی تاجیکستان برگزار می‌کند. این رویداد نقطه‌طفی است که مؤسسه فرهنگی اکو، مفتخر است آن را بعد از هفت سال وقفه برگزار کند. در این نشست رؤسای کتابخانه‌های ملی اکو گروه‌آمده‌اند تا درباره مهم‌ترین موضوعات مشترک کتابداری، اطلاع‌رسانی و حفاظت از میراث مکتوب منطقه به بحث و تبادل نظر بپردازند تا دریچه‌های نوینی از همکاری را در عرصه کتابخانه‌ها، تبادلات و تعاملات فرهنگی در سطح منطقه گسترش دهند. همچنین اعلام می‌دارم به دنبال چهارمین نشست رؤسای کتابخانه‌های ملی منطقه اکو، اولین نشست رؤسای دایره‌المعارف‌های کشورهای عضو اکو و اولین نشست رؤسای دانشگاه‌های منطقه اکو و دومین نشست رؤسای دانشگاه‌های هنر یزدی با تلاش و پیگیری مجدانه مؤسسه فرهنگی اکو، برگزار خواهد شد. پایان بخش صحبت‌های رئیس مؤسسه فرهنگی اکو پیشنهادی بود که او خطاب به حاضران نشست مطرح کرد: «به‌عنوان رئیس یک نهاد فرهنگی بین‌المللی، با نظر به نقش کتاب و کتاب‌خوانی و توسعه و اشاعه فضای مجازی، کتاب و فرهنگ مردم فرزندان ما از کتاب و مطالعه دور مانده‌اند که جای تحسر است. از همین منبر مساعد، برای افزایش سرانه مطالعه در کشورهای اکو، پیشنهاد می‌کنم سال ۲۰۱۸ در منطقه اکو سال «فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی» اعلام شود و با این رویکرد که هر انسان روزی ۲ دقیقه از زمان خود را صرف مطالعه کتاب کند، به استقبال این سال ببریم. همه‌ساله رساله‌ها و پایان‌نامه‌های فراوانی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های علمی پژوهشی کشورهای عضو تألیف و تدوین می‌شود، پیشنهاد می‌کنم اتحادیه کتابخانه‌های ملی کشورهای عضو که نیاز است به حمایت معنوی مؤسسه ملی گرفته است، با تأسیس بانک پایان‌نامه‌های اکو ایس موضوع را به طور جدی دنبال کند و این منابع تحقیقاتی را گردآوری و در دسترس علاقه‌مندان علم و مراکز علمی و پژوهشی قرار دهند.

مجله اکو هریتج (ECO HERITAGE) که یک نشریه پژوهشی است و از سوی مؤسسه فرهنگی اکو منتشر می‌شود، تصمیم دارد شماره بعدی را به دستاوردها و ظرفیت‌های کتابخانه‌های ملی کشورهای منطقه اختصاص دهد. بنابراین خواهشمند است برای انجام این طرح رؤسای کتابخانه‌ها همکاری لازم را داشته باشند و مطالب و مواد مورد نیاز را در اختیار مسئولان مجله قرار دهند».